

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 72
від 8 листопада 2017 року

**Про проект Закону України “Про професійну освіту в Україні”
(реєстр. № 5160 від 22.09.2016),
поданий народними депутатами України
Добродомовим Д.Є., Матківським Б.М., Мусієм О.С., Антонищаким А.Ф.**

До Верховної Ради України внесено законопроект “Про професійну освіту в Україні” (реєстр. № 5160 від 22.09.2016), поданий в порядку законодавчої ініціативи народними депутатами України Добродомовим Д.Є., Матківським Б.М., Мусієм О.С., Антонищаким А.Ф.

За твердженням авторів, метою проекту Закону є створення умов для відкриття нових потоків фінансування та можливості участі в цьому процесі приватного капіталу. Для вирішення цього питання проектом Закону, зокрема, пропонується впровадження механізму приватного замовлення на навчання студентів та врегулювання можливості навчальних закладів брати цільові кредити та позики для оновлення матеріально-технічної бази.

Особлива увага в проекті Закону передусім приділено підвищенню загальної зацікавленості населення в професійній освіті наступними шляхами:

збільшенням можливостей фінансування навчальних закладів;

встановленням можливості отримати перше робоче місце ще під час навчання;

підвищенням стипендій для тих, хто навчається;

збільшенням зарплати та соціального забезпечення педагогічних працівників;

перейменуванням усіх професійно-технічних навчальних закладів у професійні коледжі та професійні ліцеї, а всіх, хто навчається в професійно-технічних навчальних закладах - у студентів для кращого розуміння іноземними партнерами суті професійно-технічної освіти в Україні.

Результатом прийняття законопроекту, на думку суб'єктів законодавчої ініціативи, повинно стати підвищення престижу професійної (професійно-технічної) освіти в Україні, збільшення кількості освічених та працевлаштованих осіб, укріплення кадрового потенціалу української промисловості.

Названий законопроект включає в себе окремі положення проекту Закону України “Про професійну освіту”, розробленого Кабінетом Міністрів України та діючого Закону України “Про професійно-технічну освіту”, а також містить окремі новації авторів, наприклад, запровадження інституту стейкхолдерів професійної освіти та механізму приватного замовлення на навчання студентів.

Водночас, законопроект розроблявся до прийняття Закону України “Про освіту”.

Базовий Закон України “Про освіту”, що був прийнятий 5 вересня 2017 року за № 2145–VIII (далі – Закон), - це визначальний крок на шляху освітньої реформи. Він окреслює її головний зміст і спрямованість, основні принципи функціонування сфери освіти та містить посилання на інші закони та підзаконні акти.

Закон України “Про освіту” впроваджує системні зміни в усіх сферах і на усіх рівнях освіти: децентралізацію, дерегуляцію, реформу управління, бюджетну реформу. Щоб реформа запрацювала на повну силу, у відповідності до базового документу мають бути прийняті окремі спеціальні закони, в тому числі про професійну освіту.

Запропонований проект, поданий в порядку законодавчої ініціативи народними депутатами України Добродомовим Д.Є., Матківським Б.М., Мусієм О.С., Антонищаким А.Ф., ставив за мету здійснити реформування цієї сфери.

Разом з тим, проект Закону України “Про професійну освіту в Україні” (реєстр. № 5160 від 22.09.2016) має низку недоліків:

- Він вибудовує занадто централізоване регулювання сфери професійної (професійно-технічної) освіти;

- законопроект характеризується наявністю численних декларативних та оціночних положень, які не наповнені конкретним юридичним змістом (для прикладу, термін “акредитація освітніх програм” використовується в контексті участі у цьому процесі представників роботодавців, але у самому законопроекті не визначено, що це за процедура і хто її здійснює; так само щодо “встановлених нормативів фінансування”, які, як зазначено в проекті, є гарантованою межею, нижче якої не може здійснюватися фінансування підготовки робітників, але хто ці нормативи встановлює і як вони використовуються - в законопроекті не розкрито);

- не розкривається значення і суть неформального та інформального професійного навчання, які згадуються лише у статті 1 “Визначення термінів”;

- законопроекту бракує термінологічної єдності (для прикладу: назви закладів освіти в одному випадку називаються “професійно-технічні навчальні заклади” (статті 23, 43-45), в іншому “заклади професійної освіти” (статті 22, 24, 27, 28) або “навчальні заклади професійної освіти” (стаття 25), “вищі професійно-технічні навчальні училища” (частина друга статті 5);

- назва окремих статей не відповідає їх змісту (зокрема, стаття 25 проекту не розкриває суті її назви “Профілізація навчальних закладів професійної освіти”, не визначає суті та критеріїв профілізації навчальних закладів, а також не узгоджується з вимогами ліцензування освітньої діяльності);

- система управління і повноваження суб’єктів управління фактично не змінюються порівняно з діючим Законом України “Про професійно-технічну освіту” і не відображають реальних системних змін в Україні;

- сумнівним є необхідність використання терміну “приватного замовлення на навчання студентів”, оскільки описана практика діє під назвою “підготовка за рахунок фізичних і юридичних осіб”;

- зауваження викликає структура та неузгоджене розміщення норм по тексту законопроекту тощо.

Але найголовніше те, що законопроект концептуально і термінологічно не узгоджується з прийнятим Законом України “Про освіту”. У ньому не передбачено:

- зміни принципів освіти;
- зміни системи управління;
- системи забезпечення якості освіти;
- нової структури освіти і її складників;
- видів і форм освіти відповідно до базового Закону;
- можливості індивідуальної освітньої траєкторії особи;
- відповідності рівнів професійної (професійно-технічної) освіти рівням освіти у прийнятому Законі України “Про освіту”);
- спеціалізованої освіти;
- інституційного аудиту;
- добровільної зовнішньої незалежної сертифікації вчителів;
- нової термінології тощо.

Зважаючи на вищезазначене, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти **в и р і ш и в**:

1. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проект Закону України “Про професійну освіту в Україні” (реєстр. № 5160 від 22.09.2016), поданий народними депутатами України Добродомовим Д.Є., Матківським Б.М., Мусієм О.С., Антонищаким А.Ф., направити суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Першому заступнику Голови Комітету з питань науки і освіти О.В. Співаковському.

Перший заступник
Голови Комітету

О.В. Співаковський